

Klima- og miljødepartementet

postmottak@kld.dep.no

Kopi: Forsvarssjefen - postmottak@fd.dep.no

Deres referanse: 25/4039

Høring - Endringer i regelverket om miljø- og kulturmiljøkriminalitet

Vi ser at høringen med frist mottak av høringsinnspill 25. februar fremdeles er under behandling. Vi sendte høringsinnspill i september 2024 vedrørende dette arbeidet.

Vi har fulgt med de seneste ukene. I den geopolitiske situasjon vi er i nå har det dukket opp et nytt viktig perspektiv som ikke synes å ha vært påkalt. Vi sender derfor inn et høringsinnspill også i denne omgang med kopi forsvarssjefen.

Øk beredskapen - Slipp Lynx'en til!

De lokale snøskuterforhandlerne og -verkstedene skaper hundrevis av arbeidsplasser i Troms og Finnmark. Snøskuterkulturen er en selvfinansierende del av totalforsvaret i nord.

Nord-Norge er stort og dekket av snø halve året. Snøskuteren er her i sitt rette element, den beveger seg kattemykt **oppå** snøen. Forsvarssjefen bør skyte ned forslaget om å fengsle snøskuterførere.

Forsvarssjef Eirik Kristoffersen skriver i «Jegerånden» (2020) om militære operasjoner i Afghanistan. Her er det meste ugjestmilde fjell, ypperlig for elitetropper å drive overvåkning fra skjulte poster. Så avslører han en av grunnene Afghanistan vinner krig mot både sovjetere og amerikanere.

Afghanistans førstelinje

«De lokale afghanerne beveger seg overalt i fjellene, selv på de mest ufremkommelige toppene». Enheten til Forsvarets spesialkommando (FSK) som var spesialister i å gjøre seg usynlige i felt ble kompromittert av en gjeter etter to dager på sin første post. *«Vi klarte ikke å gjemme oss», og «I tillegg var fienden nesten umulig å skille fra lokalbefolkningen».*

Den afghanske fjellkulturen er førstelinjen, og en elitesoldat kvier seg for å skyte en gutt som gjeter familiens geiter i fjellet.

Finnmarks førstelinje

Sivilbefolkningen i Finnmark har 19.000 snøskutere. Hvis Forsvarssjefen tar en prat med Klima- og miljødepartementet bør han argumentere for å øke Lynx-aktiviteten på Finnmarksvidda mellom bygdene med de finske navnene: Karasjok (buktende elv) og Kautokeino (lavvo-vei). Den finske hæren står noen mil i nærheten ved behov.

Vi bør sikre friluftsliv- og næringslivskulturen med snøskuter som en del av førstelinjen til de norske og finske militære enhetene.

Lovforslaget om å fengsle snøskuterførere som havner utenfor skuterløypa er «*Koko homma ihan höpö*».

Mangelfull utredning bak lovforslag

[Vi skrev et høringsinnspill da den nye motorferdselsloven var på høring i 2024](#). Vi kritiserte spesielt en del.

Dere skriver i NOU 2024:10 at dere har et stort fokus på naturen og kulturen i nord. Fordi den er mest unik og sårbar. [Et eget vitenskapelig vedlegg om Nord-Troms og Finnmark er utarbeidet \(PDF 2,2 MB\)](#).

Men mange deler var basert på vitenskap fra andre steder!

Det finnes lite fakta som omhandler Nord-Troms og Finnmark. Man kunne påkostet seg mer grundig innsamling og analyse av fakta, før det legges frem lovforslag for de nordøstlige delene av landet.

Straffbare forhold og formildende forhold

I utredningen bruker man ordet kulturmiljø for natur. Lovforslaget til Klima og miljødepartementet omhandler også straffbare forhold rundt skader på kulturminner. Ting som er enkelt å tallfeste.

Å volde skade på slike kan bety 10 år i kasjotten. Men i siste setning av forslag til § 242 (Kulturminnekriminalitet) er man opptatt av krig som formidlende omstendighet. «*Straff kommer likevel ikke til anvendelse dersom det var tvingende militært nødvendig å handle på denne måten*».

Grove forslag i Motorferdselsloven § 12

Grov overtredelse av bestemmelser, vilkår eller plikter som nevnt i første ledd straffes med bøter eller fengsel inntil 2 år. Ved avgjørelsen av om overtredelsen er grov, skal det legges særlig vekt på om overtredelsen har medført eller voldt fare for betydelig skade på naturmangfold eller friluftsliv, om skaden må anses som uopprettelig, om overtrederen har gjennomført forebyggende eller avbøtende tiltak eller graden av skyld.

Vi stiller store spørsmål med «grov» og skadeligheten av snøskuter på snø.

Å definere ting som grovt uten belegg

Hvilken konkret uopprettelig skade kan en snøskuterkjøring på snø medføre?

Hva er grovt? Noen personer på ski blir forstyrret av motorlyd, et skadet tre, en fugl som blir skremt, eller et dyr som kaster et avkom? All fauna lever i frykt hele tiden. Noen oppsøker menneske for å få fred.

Litt flåsete sagt, en hytta i utmarka volder mer uopprettelig skade på kulturmiljøet (naturen) enn en Lynx.

Hvor stor utfordring er den kriminalitet som nå pågår?

I [NOU 2024: 10 Ny motorferdsellov](#) kan vi sitere på side 352: «*Samtidig påpekes det at det er vanskelig å tallfeste det totale omfanget av ulovlig motorferdsel siden oppdagelsesrisikoen er lav*».

NOU eller lovforslaget for motorferdsel i utmark legger ikke engang frem hvor mange som er dømt for brudd på disse lovene. Det er så lite at det er statistisk irrelevant for SSB.

Hvis oppdagelsesrisikoen er lav så betyr det at de «grove» skadene ikke er så lett å oppdage.

For å si det på et språk alle forstår: Når baugen på en båt deler havet i to er det mulig å reparere skaden som naturen er påført. I alle fall hvis man har gjennomført avbøtende tiltak forut.

Gi ungdom full erfaring på mulig slagmark

På 1930-tallet var det vanlig at unge menn i nord – inkludert finsktalende kvener – brukte våpen i vinterjakt i hverdagen. Denne erfaringen tok de med seg inn i krigen, og bidro til at Hitlers elitesoldater fikk sitt første nederlag ved Narvik-fronten i 1940.

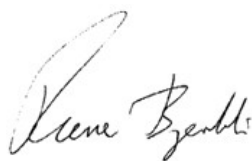
Vi trenger skuterløyper – de gir mange fordeler. Samtidig må folk få lære terrenget også utenfor løypene. Slik erfaring er også viktig i fredstid og kan redde liv ved ulykker. Ungdom som behersker naturen på snøen, er en styrke for både samfunnet og beredskapen.

.

Med respektfull hilsen,

Storslett, 19. mars 2026

Kvensk fremtid – Yleiskielen tulevaisuus

Rune Bjerkli
Styreleder